

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ

Сідоров І.І.,

*студент кафедри обліку, оподаткування, публічного управління та адміністрування,
Криворізький національний університет, м. Кривий Ріг, Україна,
e-mail:sidorov.igor43@gmail.com*

Голобородько Т.В.,

*к. е. н., старший викладач кафедри обліку, оподаткування,
публічного управління та адміністрування,
Криворізький національний університет, м. Кривий Ріг, Україна,
e-mail:holoborodko@knu.edu.ua,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9289-8932>*

Державна служба є ключовим елементом системи державного управління, від ефективного функціонування якого залежить дотримання конституційних прав і свобод громадян, послідовний розвиток країни [1].

Етика державного службовця – це система норм поведінки, порядок дій і правил, взаємин і принципів у державно-службових відносинах, що являють собою сукупність найбільш придатних, глибоко усвідомлених і конкретизованих, які належать даному суспільству і є нормами загальнолюдської моралі [2].

Радов Д. І., досліджуючи питання професійної етики державного службовця [3], визначив її основні поняття, такі як: професійний обов'язок, професійна чесність, професійна справедливість та професійний такт.

В Україні окремі аспекти законодавчо-нормативного регулювання поведінки державних службовців зафіксовані в Загальних правилах етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування затверджено Наказом НАДС від 05.08.2016 №158 [4].

Відтак, загальні обов'язки державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування включають, окрім іншого, наступні вимоги [2]:

1. Діяти на підставі та в межах повноважень, визначених законодавством; своєчасно та точно виконувати рішення, накази, доручення тощо.

2. Сумлінно, компетентно, результативно і відповідально виконувати свої посадові обов'язки.

3. Під час виконання своїх посадових обов'язків неухильно дотримуватись загальноновизнаних етичних норм поведінки, бути доброзичливими та ввічливими, дотримуватись високої культури спілкування (не допускати використання нецензурної лексики, підвищеної інтонації), з повагою ставитись до прав, свобод та законних інтересів людини і громадянина, об'єднань громадян, інших юридичних осіб, не проявляти свавілля або байдужість до їхніх правомірних дій та вимог.

4. Виконувати свої посадові обов'язки чесно і неупереджено, незважаючи на особисті ідеологічні, релігійні або інші погляди, не надавати будь-яких переваг та не виявляти прихильності до окремих фізичних чи юридичних осіб, громадських і релігійних організацій.

5. Постійно поліпшувати свої уміння, знання і навички відповідно до функцій та завдань займаної посади, підвищувати свій професійний та культурний рівень, удосконалювати організацію службової діяльності.

6. Дбати про авторитет державної служби і служби в органах місцевого самоврядування, а також про позитивну репутацію державних органів та органів місцевого самоврядування, що включає дотримання правил етикету, належного зовнішнього вигляду, забезпечення високої якості роботи, встановленого внутрішнього службового розпорядку.

7. Шанувати народні звичаї і національні традиції.

8. З повагою ставитися до державних символів України, використовувати державну мову під час виконання своїх посадових обов'язків, не допускати дискримінації державної мови.

9. Одяг державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування повинен бути офіційно-ділового стилю і відповідати загальноприйнятим вимогам пристойності.

12. Повинні поважати приватне життя інших осіб [4].

Згідно ст. 64 Закону України «Про державну службу» дисциплінарна відповідальність державного службовця невиконання або неналежне виконання посадових обов'язків, визначених Законом та іншими нормативно-правовими актами у сфері державної служби, посадовою інструкцією, а також порушення правил етичної поведінки та інше порушення службової дисципліни державний службовець притягається до дисциплінарної відповідальності [5].

Підвищенню професійної стики державного службовця сприятиме удосконалення чинного законодавства в сфері державного управління, приділення більшої уваги морально-психологічному вихованню державних службовців, розроблення програм та рекомендацій щодо підвищення рівня професійної правосвідомості, професійної етики, регулярне проведення занять, курсів підвищення кваліфікації, практична роботи з психологами, створення більш сприятливих умов праці та стимулювання за проявлені успіхи (наприклад, підвищення заробітної плати, нормований робочий день) тощо [6].

Отже, дотримання професійної етики державного службовця є невід'ємною складовою виконання ним своїх посадових обов'язків.

Список використаних джерел:

1. Василевська Т. Етичні аспекти реформування системи державної служби. Демократичне врядування. 2011. URL: <http://www.lvivacademy.com/visnik7/fail/vasylevska.pdf>.
2. Філософський енциклопедичний словник: у 6 т. / за ред. В. І. Шинкарук та ін. Київ, 2002. Т. 6. 742 с.
3. Радов Д. І. Професійна етика державного службовця Новий Колегіум. 2011. № 2. С. 55-59. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NovKol_2011_2_15.
4. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування : Наказ Національного агентства України з питань державної служби від 05 серпня 2016 р. № 158. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#Text>. (дата звернення: 30.10. 2020).
5. Про державну службу : Закон України від 10 грудня 2015 р. № 889–VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>. (дата звернення: 30.10. 2020).
6. Устименко О. С. Сутність та специфіка професійної етики державного службовця. Право і суспільство. 2016. № 6(2). С. 135-138.: URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2016_6\(2\)_26](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2016_6(2)_26).